

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۴/۰۹/۰۷

نورمحمد غفوری

اطاق فکر، د فکر خونه یا (Think Tank) یعنی چه؟

در بین گروه های سیاسی، اجتماعی، علمی و اقتصادی، بالخصوص در نسل جوان موضوع ساختن و سازماندهی (اطاق های فکر) مروج گردیده است که بعضی از برخاستگان تازه کار با درک ماهیت تاریخی، روش فعالیت و ساحة مؤثریت آن وقوف لازمی ندارد. امید است معلومات شتابنده زیرین در امور عملی مد دست اندرکاران شود. در طول تاریخ بشر و حتی قبل از میلاد تجمع گروه های تخصصی برای تحلیل مسائل و تقدیم پیشنهادات و راه حل های مشکلات به رهبران سیاسی و نظامی وجود داشته است. فلاسفه شهیر یونان باستان مانند افلاطون و ارسطو برای پیشبرد بهتر این امور اکادمی ها را ساختند که به تحقیق و بررسی موضوعات مختلف می پرداختند و نتایج خود را به حاکمان ارائه می دادند. در قرون وسطی و رنسانس، دربارهای سلطنتی اروپا از مشاوران و متفکران مشوره می طلبیدند و از نظریات دانشمندان در تصمیم گیری های خود استفاده می کردند. اما اطاق فکر (Think Tank) به عنوان یک مفهوم و نهاد رسمی، در طول قرن بیستم شکل گرفت و تکامل یافت.

اصطلاح "اتاق فکر (Think Tank)" به گروه یا سازمان و مؤسسه گفته می شود که اعضای آن به صورت تخصصی بر تحلیل و بررسی علمی مسائل مختلف سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و علمی می پردازند. این گروه ها و موسسات به منظور تولید ایده ها، راه حل ها، و پیشنهادات بکر و دلچسپ برای تصمیم گیران و سیاست گذاران در حوزه های مختلف فعالیت خویش را تنظیم می نمایند. البته هر دولت، سازمان سیاسی، شرکت های بزرگ و نهاد های مختلف غیر انتفاعی میتوانند به ایجاد اطاق فکر به نام های مختلف اقدام نمایند. اطاق های فکر می توانند به دولت ها، سازمان های غیرانتفاعی، شرکت ها و یا نهادهای مختلف وابسته باشند. با وجود تنوع وظیفوی، ساحات تحقیقی و اختلاف اسمی، وظیفه اصلی همه آنها ارائه تحلیل های دقیق، تحقیق های جامع و مشاوره های تخصصی به تصمیم گیران است. پس باید در نظر داشت که برای ایجاد اطاق فکر واقعی و قوی به نویسندگان، منیجران، دانشمندان، کارشناسان، تحلیل گران و افراد با تجربه و پخته ضرورت است؛ تا به بررسی چالش ها و فرصت های موجود پرداخته و راهکارهای ابتکاری و نغز را پیشنهاد نموده بتوانند. باید در نظر داشت که ظهور فناوری های جدید و دیجیتال، باعث تغییرات قابل توجهی در فعالیت ها و عملکرد اطاق های فکر شده است.

فعالیت های اطاق فکر که معمولاً به استخدام نیروی بشری تخصصی و افراد کارشناس ضرورت دارد، برای جذب حمایت مالی، دریافت فاند و بازار فروش محصولات تولیدی خویش به رقابت های شدید رو به رو می شوند که با بسیاری از فشار های سیاسی نیز دست و پنجه نرم باید کرد. تاریخچه اطاق های فکر نشان دهنده نقش فزاینده آنها در توسعه سیاست ها و تصمیم گیری ها در طول قرن بیستم و بیست و یکم است. اطاق های فکر از یک نهاد مشاوره ای عادی در آغاز قرن بیستم به یک بازیگر اصلی در تحلیل و پیشنهاد سیاست های حالیه در سطح جهانی تبدیل شده و روز به روز نقش بیشتری در سیاست گذاری جهانی و داخلی ایفا می نماید.

اطاق فکری را میتوان به نام های مختلف مسمی کرد اما محتوی آن به حیث یک سازمان پژوهشی برای ارتقاء تصمیم گیری و سیاست گذاری از طریق تحقیق و تحلیل باقی می ماند که معمولاً تأثیر زیادی بر سیاست گذاری ها و تصمیم گیری های داخلی و بین المللی دارند و تحلیل های آنان اغلب توسط سیاست گذاران، رسانه ها، و دانشمندان مورد استفاده قرار می گیرد.

طوریکه گفته آمدیم، اطاق فکر یک گروه یا سازمان تحقیقاتی است که به تولید ایده ها، تحلیل های سیاستی، و ارائه پیشنهادات در حوزه های مختلف، مانند سیاست، اقتصاد، امنیت، علوم اجتماعی، فناوری، محیط زیست و فرهنگ می پردازد. این گروه ها معمولاً شامل پژوهشگران، کارشناسان، و پوهنتونی های متخصص در حوزه های گوناگون

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالی د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولئ

هستند که به تحلیل عمیق مسائل جاری و آینده می‌پردازند تا راه‌های مبتنی بر شواهد و تحقیق‌های دقیق برای تصمیم‌گیران و سیاست‌گذاران ارائه کنند. نقش اطاق‌های فکر به عنوان پل ارتباطی بین تحقیقات علمی و عملگرایی سیاستی، باعث شده است که این نهادها در شکل‌دهی به سیاست‌ها و تصمیمات مهم جهان، نقش قابل توجهی ایفا کنند.

ساختن یک اطاق فکر، تحت هر نام که باشد، نیازمند برنامه‌ریزی دقیق، منابع مناسب، و تعیین اهداف روشن است. اولین قدم در ساختن اطاق فکر، تعیین مأموریت و چشم‌انداز روشن است. باید مشخص شود که این اطاق فکر در چه حوزه‌هایی (مثلاً سیاست، اقتصاد، محیط زیست، امنیت و یا حوزه تفاهم و ایجاد اجماع ملی) فعالیت خواهد کرد و به چه نوع تأثیرگذاری و نتایجی می‌خواهد در کوتاه مدت، متوسط‌المدت و درازمدت دست یابد. تشکیل تیم متخصص و تأمین منابع مالی، ایجاد ساختار مطلوب اداری و حقوقی، دریافت افراد مسلکی و حمایتی عقبی برای ایجاد کمیته‌های مختلف، بازاریابی و افزارهای تحقیقاتی، ایجاد روابط و همکاری با نهادها و موسسات علمی و تحقیقاتی (پوهنتونها، اکادمیها)، دفتر یابی، دسترسی به منابع علمی و قس علیهذا... با رعایت این مراحل و ایجاد یک پایه محکم، اطاق فکر می‌تواند نقش مؤثری در تحقیق و تحلیل مسائل مختلف و ارائه راهکارهای عملی برای تصمیم‌گیری‌های استراتژیک ایفا کند.

۲۰۲۴/۹/۴